МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра мікробіології

Затверджено
на засіданні кафедри мікробіології
біологічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 12 від 10 лютого 2021 р.)

Завідувач кафедри, проф. С.О. Гнатуш

Силабус з навчальної дисципліни
«Інклюзивне навчання»,
що викладається в межах ОПП «Середня освіта (біологія та здоров'я людини)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 014.05 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

Львів 2021

Назва курсу	Інклюзивне навчання
Адреса викладання курсу	Кафедра мікробіології, вул. Грушевського 4, Львів, 79005
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Біологічний факультет, кафедра мікробіології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта (предметна спеціальність 014.05 Біологія та здоров'я людини)
Викладачі курсу	Доцент кафедри мікробіології Масловська Ольга Дмитрівна
Контактна інформація викладачів	*maslovska.olga@ukr.net* *olha.maslovska@lnu.edu.ua*
Консультації по курсу відбуваються	вул. Грушевського 4, ауд. 302. Консультації за попередньою домовленістю. Он-лайн консультації через Zoom. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту або телефонувати.
Сторінка курсу	https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=2429
Інформація про курс	Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні принципи, положення і методи реалізації інклюзивного навчання для учнів з особливими освітніми потребами.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Інклюзивне навчання» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 014-Середня освіта для ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається в 8 семестрі в обсязі 4 кредитів (за ECTS). Програма навчального курсу складається з таких змістових модулів: 1. Основні принципи і положення інклюзивного навчання. 2. Організація освітнього процесу учнів з особливими освітніми потребами. Дисципліна передбачає проведення 20 год практичнихзанять: 1. Становлення та розвиток інклюзивної освіти 2. Психолого-педагогічне оцінювання учнів особливими освітніми потребами 3. Індивідуалізація і диференціація викладання як врахування індивідуальних особливостей кожної дитини 4. Принципи побудови корекційного процессу та необхідність їх дотримання в навчанні та вихованні дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії 5. Курикулум навчального та корекційно-розвивального процесів 6. Особливості безбального оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами. Оцінювання за допомогою портфоліо. 7. Технології спільного викладання в інклюзивному класі 8. Роль батьків у впровадженні інклюзивного навчання 9. Планування й організація навчально-виховного процесу в інклюзивному навчальному закладі 10. Реалізація навчально-виховного процесу в інклюзивному навчальному закладі.
Мета та цілі курсу	Сформувати знання студентів про основні принципи, положення і методи реалізації інклюзивного навчання для учнів з особливими освітніми потребами. Засвоєння теоретичних, методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивного навчання; формування професійної компетентності фахівців загальноосвітніх

	навчальних закладів для успішного впровадження інклюзивної моделі навчання учнів з особливими освітніми потребами. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інклюзивне навчання» є формування у студентів системи умінь, які дозволять їм реалізовувати впроваджувати інклюзивну модель навчання для учнів з особливими освітніми потребами.
Література для вивчення дисципліни	1.Данілавічютє Е.А., Литовченко С.В. Стратегіївикладання в інклюзивномунавчальномузакладі: навчально-методичнийпосібник / За ред. А.А.Колупаєвої. – К.: Видавничагрупа «А.С.К.», 2012. – 360 с. 2.Колупаєва А.А. Інклюзивнаосвіта: реалії та перспективи: Монографія. – К.: «Самміт-Книга», 2009. –272 с. 3.Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник:/ за заг. ред. Колупаєвої А.А. – К: «А. С. К.», 2012. – 308 с. 4. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посібник] / А.А. Колупаєва, Н.З. Софій , Ю.М. Найда та ін./ За заг. ред. Л.І. Даниленко. – К.: 2017 – 127 с. 5.Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: [монографія] / А. А.Колупаєва. – К.: Педагогічна думка, 2017. – 458 с. 6.Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивнаосвіта: від основ до практики»: [монографія] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко – К. : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. – 152 с. 7.Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібникКиїв : ТОВ «Агентство «Україна»,. 2019. – 300 с. 8.Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки / З. М. Шевців. – Київ: Центр навчальної літератури, 2018. – 248 с. 9. Білецька Л. Інклюзивне навчання : перші кроки в Україні/ Л. Білецька // Дошкільне виховання. – 2007. – № 4. – С. 12–15. 10. Даніелс Е. Залученнядітей з особливими потребами до загальноосвітніхкласів. // Е. Деніелс, К.Стаффорд – Львів: Т-во «Надія», 2016.– 255 с. 11. http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19. 12. http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021. 13. http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	120 годин: 20 годин лекцій, 20 годин практичних занять, 80 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	***знати :*** • етапи розвитку та впровадження інклюзивної освіти; • сутність, принципи, переваги інклюзивного навчання; • особливості та основні обмеження функціонування, життєдіяльності і здоров'я та закономірності психічного розвитку дітей, що мають особливі потреби; • особливості інклюзивного навчання учнів з освітніми потребами; • форми організації навчального процесу в інклюзивному класі; • структуру індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами. • методи протидії булінгу в інклюзивному освітньому середовищі

	вміти : • враховувати психологічні та фізичні особливості дітей з обмеженнями життєдіяльності і здоров'я у процесі розробки індивідуальних навчальних планів; • розробляти та використовувати навчально-розвивальні завдання, що сприяють розвитку дітей з особливими освітніми потребами; • застосовувати методи, прийоми і види діяльності у контексті інклюзивної освіти; • обирати найбільш оптимальні форми організації навчального процесу, які забезпечать реалізацію диференційованого викладання в інклюзивному класі; • оцінювати навчальні досягнення учнів з особливими освітніми потребами; • сформувати індивідуальну програми розвитку учнів з особливими освітніми потребами; • підібрати та реалізувати методи і прийоми для ефективної протидії боулінгу в інклюзивному середовищі.
Ключові слова	Інклюзивна освіта, технологія інклюзивної практики, учні з особливими освітніми потребами, інклюзивне освітнє середовище
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичнихзанять та консультацій
Теми	Наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з психології, педагогіки, методики викладання біології, валеології, культури педагогічного спілкування, генетики людини, фізіології людини і тварин, біохімії.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, проектно-орієнтоване навчання, дискусія. Методи контролю: усний, письмовий.
Необхідне обладнання	Комп'ютер/ноутбук, мультимедійний проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: *поточний контроль*: доповідь на семінарському занятті – 5 балів (разом 50 балів) *модульний контроль*: Змістовий модуль 1. Розподіл балів за формами оцінювання: • тести та завдання із теоретично орієнтованими завданнями – 25 балів; Змістовий модуль 2. Розподіл балів за формами оцінювання: • тести та завдання із теоретично орієнтованими завданнями – 25 балів**.** ***Академічна доброчесність***: роботи повинні бути виконані самостійно із дотриманням вимог академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. ***Відвідання занять*** є важливою складовою навчання. Здобувачі зобов'язані дотримуватися усіх термінів,відведених для виконання передбачених курсом робіт. ***Література***. Здобувачі заохочуються до використання літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

	Політика виставлення балів. Залік здобувач отримує на підставі вчасного виконання ним усіх передбачених курсом видів робіт.
Питання до заліку	1. Генезис науково-теоретичних підходів до проблеми залучення осіб з обмеженими можливостями здоров'я в загальноосвітній простір. 2. Нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти. 3. Корекційна (спеціальна) освіта в Україні. Зарубіжний досвід інклюзивної освіти. 4. Інклюзивне навчання: сутність, принципи, переваги. 5. Характеристика мережі закладів освіти для дітей з особливими освітніми потребами. 6. Деонтологія інклюзивної освіти. 7. Професійні компетентності вчителя інклюзивного класу. 8. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти. 9. Поняття норми та аномалії у психофізичному розвитку особистості. 10. Особи з особливими освітніми потребами. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я (основні функції та структури організму, активність та участь, фактори середовища). 11. Технологія інклюзивної практики. 12. Концепція навчання орієнтованого на потреби дітей. 13. Типи інтелекту. 14. Теорія множинного інтелекту. 15. Методи, прийоми і види діяльності у контексті теорії множинного інтелекту. 16. Стилі навчання (кінестетично-тактильний (гаптичний), візуальний, аудіальний). 17. Різноманітні форми організації навчального процесу. 18. Універсальний дизайн інклюзивного освітнього середовища. 19. Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами. 20. Функції і види контролю. 21. Диференційоване навчання. 22. Традиційне інтенсивне навчання. 23. Кооперативне навчання. 24. Когнітивне навчання. 25. Проблемне навчання. 26. Проектне навчання. 27. Індивідуальна програма розвитку учнів з особливими освітніми потребами. 28. Структура індивідуальної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами. 29. Етапи планування і впровадження індивідуальної програми дитини з особливими освітніми потребами. 30. Методика SMART. 31. Індивідуальний навчальний план. 32. Моніторинг реалізації індивідуальної програми розвитку учнів з особливими освітніми потребами. 33. Технології адаптації та модифікації освітнього середовища. 34. Адаптації на рівні матеріалів і ресурсів. 35. Адаптації на рівні методів навчання. Адаптації на рівні

	оцінки. 36. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями зору, слуху і мовлення. 37. Модель інклюзивного навчання дітей з порушеннями зору. 38. Модель інклюзивного навчання дітей з порушеннями слуху. 39. Модель інклюзивного навчання дітей з порушеннями мовлення. 40. Інклюзивне навчання дітей, що мають обмеження функціонування розумової діяльності, затримку психічного розвитку та обмеження функціонування опорно-рухового апарату. 41. Організація освітнього середовища. 42. Модель інклюзивного навчання дітей, що мають обмеження функціонування розумової діяльності, затримку психічного розвитку. 43. Корекційна освіта та виховання дітей з ДЦП та іншими з обмеженнями функціонування опорно-рухового апарату. 44. Модель інклюзивного навчання дітей, що мають обмеження функціонування опорно-рухового апарату. 45. Система ефективної протидії булінгу в інклюзивному освітньому середовищі. 46. Булінг, його види та ознаки. 47. Основні етапи профілактики та корекції агресивної, насильницької поведінки, створення атмосфери уваги, співчуття і співпраці у дитячому колективі. 48. Методи творчого вирішення конфліктних ситуацій.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця 1

Схема курсу «Інклюзивне навчання»

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності	Літературні ресурси в інтернеті	Год	Термін виконання
1.	Інклюзивна освіта – якісна освіта для всіх. Концептуальні засади розвитку інклюзивної освіти в Україні.	лекція	2, 6, 7	2	1 тиждень
1.	Становлення та розвиток інклюзивної освіти.	практичне заняття	2, 6, 7, 9	2	1 тиждень
1.	Ефективні технології викладання в інклюзивній школі	самостійна робота	1, 8	8	1 тиждень
2.	Інклюзивне навчання: сутність, принципи, переваги.	лекція	2, 4, 6, 8	2	1 тиждень
2.	Психолого-педагогічне оцінювання учнів особливими освітніми потребами	практичне заняття	4, 7	2	1 тиждень
2.	Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у	самостійна робота	7, 10	8	1 тиждень

	загальноосвітні навчальні заклади				
3.	Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти.	лекція	4, 5, 6	2	1 тиждень
3.	Індивідуалізація і диференціація викладання як врахування індивідуальних особливостей кожної дитини	практичне заняття	1, 10	2	1 тиждень
3.	Професійне співробітництво – невід'ємна складова стратегій викладання в інклюзивному навчальному закладі	самостійна робота	4, 5, 6, 10	8	1 тиждень
4.	Технологія інклюзивної практики. Ключові аспекти розгляду життєвої ситуації дітей з особливими освітніми потребми	лекція	4, 5, 6, 10	2	1 тиждень
4.	Принципи побудови корекційного процессу та необхідність їх дотримання в навчанні та вихованні дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії	практичне заняття	4, 5, 7, 10	2	1 тиждень
4.	Соціальна інклюзія	самостійна робота	7	8	1 тиждень
5.	Диференційоване навчання.	лекція	4, 5, 7, 10	2	1 тиждень
5.	Курикулум навчального та корекційно-розвивального процесів	практичне заняття	4, 5, 7, 10	2	1 тиждень
5.	Оцінювання на основі курикулуму. Інструменти і стратегії оцінювання.	самостійна робота	4, 5, 7, 10	8	1 тиждень
6.	Індивідуальна програма розвитку учнів з особливими освітніми потребами.	лекція	4, 5, 6	2	1 тиждень
6.	Особливості безбального оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами. Оцінювання за допомогою портфоліо	практичне заняття	4, 5, 6	2	1 тиждень
6.	Вектори змін фахової діяльності педагогів у новому соціокультурному контексті	самостійна робота	4, 5, 6	8	1 тиждень
7.	Технології адаптації та модифікації освітнього середовища.	лекція	7, 8, 10	2	1 тиждень
7.	Технології спільного викладання в інклюзивному класі	практичне заняття	7, 8, 10	2	1 тиждень
7,	Теоретико-експериментальне моделювання інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами	самостійна робота	7, 8, 10	8	1 тиждень

8.	Інклюзивне навчання дітей з порушеннями зору, слуху і мовлення.	лекція	2, 7	2	1 тиждень
8.	Роль батьків у впровадженні інклюзивного навчання	практичне заняття	2. 7	2	1 тиждень
8.	Громадські батьківські організації та їх роль у впровадженні інклюзивної освіти.	самостійна робота	2, 7	8	1 тиждень
9.	Інклюзивне навчання дітей, що мають обмеження функціонування розумової діяльності, затримку психічного розвитку та обмеження функціонування опорно-рухового апарату	лекція	2, 3, 5	2	1 тиждень
9.	Планування й організація навчально-виховного процесу в інклюзивному навчальному закладі	практичне заняття	1, 3, 8	2	1 тиждень
9.	Приклади успішної практики залучення дітей з особливими освітніми потребами до інклюзивних шкіл	самостійна робота	1, 3, 8	8	1 тиждень
10.	Система ефективної протидії булінгу в інклюзивному освітньому середовищі	лекція	7, 8, 10	2	1 тиждень
10.	Реалізація навчально-виховного процесу в інклюзивному навчальному закладі	практичне заняття	1, 6, 7, 8, 10	2	1 тиждень
10.	Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади	самостійна робота	7, 8, 10	8	1 тиждень

Автори О.Д. Масловська

С.О. Гнатуш

«Погоджено»
Голова методичної ради
біологічного факультету
В. І. Гончаренко
10.02. 2021 р.

Гарант ОПП
В. І. Гончаренко
10.02. 2021 р.